

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Landstinget. № 105.

Tredie Sæssion.

65de Møde.

Tirsdagen den 27de Januar.

(Forts.)

Borgen (fortsat): Men paa den anden Side forekommer det mig afgjort, at en saadan Prøve ved en anden Skole ikke vil kunne undgaae at medføre nogen Vilkaarlighed, da de Former, hvorunder saadanne Prøver sædvanligt afholdes, ingenlunde ere betryggende. Det var noget ganske Andet i tidligere Tid med Examen Artium, da Skolen maatte aflægge en Prøve udenfor sig selv, da blev Examen under en almindelig Concurrence afholdt under offentlig Control, og det var let tilgængeligt for Enhver at danne sig en Mening om, hvorvidt Retfærdigheden skete Fyldest. Men dette vil ikke være Tilfældet her; Examen vil blive afholdt inden 4 Vægge, og man veed, at enhver Skole i Almindelighed danner sig en Regel for, hvad den vil fordr, og naar det ikke bestemt bliver opfyldt, saa forkaster den Aspiranterne, især hvor Tilgangen er saa stor, at der kan vrages. Nu forekommer det mig meget misligt, dersom Forældrene skulde være udsatte for, at Disciple, der i Rønne Skole ere erklærede for dygtige, og hvis Forældre have truffet Foranstaltninger, for at faae dem anbragte andetsteds, skulde efter en Prøve, der ikke kan ansees meget betryggende, være nødt til at vende tilbage eller at indtræde i andre Forhold. Jeg seer desuden ikke, hvad der kan være til Hinder for, at Skolen selv afholder sin Afgangsprøve; det staaer jo i Regjeringens Magt at kontrollere den, og man maa dog være overbevist om, at de Lærere, der ere istand til at meddele Undervisning, og som Regjeringen har sat dertil, ogsaa ville være istand til at fælde Dom, om Discipelen er moden eller ikke. Naar der af Regjeringen bliver fastsat et vist bestemt Maal, som skal naaes i de

forskjellige Undervisningsfag, saa har Skolen det at rette sig efter og kan med Sikkerhed styre efter dette Maal. Naar den derimod skal rette sig efter en anden Skole, saa kan dens Virksomhed saa godt som umuligt reguleres, den maa tage Hensyn, der ikke bør komme i Betragtning; noget fast Maal at gaae efter kan den ikke have, eftersom de forskjellige Skolers Fordringer ville være forskjellige. Da jeg antager, at et saadant Forhold vilde være særdeles lammende og trykkende for Skolen, saa vil jeg ogsaa understøtte det Forslag, som jeg troer er bebudet, og, hvis det ikke er steet, vil jeg gjøre det, med Hensyn til, at det skal være Skolen tilladt at afholde sin Afgangsexamen i Skolen selv, under den Control, som Regjeringen maatte bestemme.

Kierkegaard: Jeg veed ikke, om det er gaaet Noget af de ærede Medlemmer af Forsamlingen saaledes, som det er gaaet mig i Henseende til, hvad der er forelagt denne Sag vedkommende. Naar jeg gennemgik det eller endnu gennemgaaer det, og navnlig ogsaa gennemgaaer den Indstilling til Hans Majestæt af 4de Mai 1850 — om jeg ikke seiler, fra den forrige Cultusminister —, som er et Hovedstykke deri, saa forekommer det mig, som om jeg havde et stort Regnestykke for mig, som var gennemført af en stor Mester i Regnekunsten, gennemført med overordentligt Hensyn til næsten alle de enkelte Poster, som ved en saadan Leilighed kunde komme i Betragtning, og med en Bestræbelse for billigt og hensynsfuldt at lade næsten alt Det gjøre sig gjældende, som paa nogen Maade kunde fortjene at komme i Betragtning, saa jeg blev virkelig oftere og bliver endnu næsten ligesom bange for, at det skulde rive mig bort fra, hvad der er min Overbevisning om Sagen selv, og er væsentligen i Strid med det, som det omtalte Actestykke gaaer ud paa. Jeg har